

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2ObdoV/12/2015
Identifikačné číslo spisu:	1099899672
Dátum vydania rozhodnutia:	12.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1099899672.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: SLOVINVEST, a. s., so sídlom Račianska 3, 831 02 Bratislava, IČO: 35 733 241, právne zast. JUDr. Jankou Hazlingerovou, advokátkou, so sídlom Čapkova 8, 811 04 Bratislava, proti žalovanému: Exportno-importná banka Slovenskej republiky, skrátené EXIMBANKA SR, so sídlom Grösslingová 1, 813 50 Bratislava, IČO: 35 722 959, právne zast. Advokátska kancelária Ivan Švec, s. r. o., so sídlom Nám. Martina Benku 15, 811 07 Bratislava, IČO: 36 864 196, zast. jej konateľom Mgr. Ivanom Švecom, advokátom, o zaplatenie 1 813 217,32 eur (54 625 000,- Sk) istiny s príslušenstvom, o oslobodení od povinnosti zaplatiť súdny poplatok za podané dovolanie, vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 58Cb/58/1999, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Obo/44/2014-1160 zo dňa 26. februára 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu o d m i e t a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 58Cb/58/1999-1135 zo dňa 12. augusta 2014 zamietol návrh na oslobodenie od zaplatenia súdneho poplatku za dovolanie proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obo/32/2013 a 3Obo/33/2013 zo dňa 25. marca 2014 vo výške 66 387 eur.

V odôvodnení uznesenia uviedol, že po podaní dovolania súd žalobcu výzvou zo dňa 21. júla 2013 (správne má byť 21. júla 2014 ako vyplýva z prvopisu uznesenia na č. l. 1135), ktorá mu bola doručená dňa 04. augusta 2013 (správne má byť 04. augusta 2014) vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie vo výške 66 387 eur.

Žalobca podaním doručeným súdu dňa 08. augusta 2014 požiadal o oslobodenie od poplatkovej povinnosti z dôvodu, že nie vlastným pričínením sa dostal do nepriaznivej finančnej situácie, v dôsledku čoho nemôže splniť poplatkovú povinnosť a nemožno od neho spravodlivo splnenie tejto povinnosti požadovať, pretože v dôsledku konania žalovaného sa dostal do neriešiteľnej, zlej finančnej situácie. Svoju žiadosť o oslobodenie preukazoval daňovými priznaniami, z ktorých vyplýva, že od roku 2005 je vo finančnej strate. Vo svojej evidencii má finančnú pohľadávku len proti žalovanému. Zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie, by vzhľadom na majetkové pomery žalobcu, výšku súdneho

poplatku a povahu uplatňovaného nároku vážne ohrozilo ďalšie fungovanie žalobcu a malo by vážne negatívne a ekonomické následky pre žalobcu a jeho zamestnancov.

Súd prvého stupňa vychádzal z ustanovenia § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) v znení platnom od 01. januára 2012 a dospel k záveru, že žalobca splnenie podmienok na oslobodenie od súdnych poplatkov nepreukázal. Súdu nepredložil listiny preukazujúce jeho majetkové pomery podľa § 138 ods. 5 O. s. p. Uviedol, že len samotný odkaz žalobcu, že vykazuje stratu v podnikateľskej činnosti nie je dôvodom pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací uznesením č. k. 3Obo/44/2014-1160 zo dňa 26. februára 2015 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

V odôvodnení uznesenia uviedol, že v prílohe odvolania žalobca predložil vyplnené tlačivo pre dokladovanie pomerov účastníka, ktorý navrhuje, aby mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov.

Odvolací súd s poukazom na ustanovenie § 138 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. uviedol, že samotná skutočnosť, že žiadateľ o oslobodenie nemá dostatok finančných prostriedkov ešte neznamena, že jeho majetkové pomery odôvodňujú oslobodenie od súdnych poplatkov. Pomery účastníka konania (fyzickej i právnickej osoby, podnikateľský i nepodnikateľský subjekt) nie sú určované finančnou hotovosťou, resp. stavom na bankových účtoch alebo daňovými priznaniami z ktorých vyplývajú straty, ale celkovou majetkovou situáciou, pretože finančné prostriedky predstavujú len časť majetku. Majetok predstavuje širší pojem a okrem finančných prostriedkov zahŕňa aj majetkové práva, hnutelný a nehnuteľný majetok a iné aktíva. Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že žiadateľ o oslobodenie ani v prvostupňovom, ani v odvolacom konaní nepreukázal, že jeho majetkové pomery napĺňajú skutkovú podstatu oslobodenia od poplatkovej povinnosti. Odvolací súd ďalej poukázal na rozsudok dovolacieho súdu sp. zn. 1MOboV/19/2007, intenciami ktorého sa pri posudzovaní žaloby v odvolacom konaní riadil, a to pri posudzovaní podmienky, či u účastníka žiadajúceho o oslobodenie nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie práva.

Odvolací súd sa po posúdení veci stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že žalobca nepreukázal zákonné predpoklady pre oslobodenie od súdneho poplatku za podané dovolanie.

Uznesenie dovolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 30. marca 2015.

Proti uzneseniu dovolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“). Argumentoval tým, že odvolací súd mu svojim rozhodnutím odňal právo uplatňovať a vymáhať jeho nárok súdnou cestou. Týmto konaním sa dopustil vady konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. Uviedol, že napriek skutočnostiam uvedeným v podanom odvolaní, napriek predloženým dokladom potvrdzujúcim majetkové pomery žalobcu v tom smere, že žalobca nemal a nemá žiaden hnutelný a ani nehnuteľný majetok, že na účte nemá žiadne finančné prostriedky, že v účtovnej evidencii nemá žiadne pohľadávky s výnimkou pohľadávky voči žalovanému, ktorú vymáha v predmetnom spore, v dôsledku čoho preukázal tú skutočnosť, že si nemôže na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 66 387 eur zobrať úver, pretože tento nemá z čoho splatiť a ani nemôže poskytnúť ručenie za jeho splatenie, odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým žalobcovi nebolo priznané právo na oslobodenie od súdneho poplatku. Namietal, že odvolací súd vôbec nevyhodnotil skutočnosti uvádzané žalobcom v jeho podaní a ani predložené dôkazy. Neuvedol, ktorými konkrétnymi skutočnosťami odôvodnil svoje rozhodnutie a právny názor, že žalobca nepreukázal splnenie podmienok pre priznanie oslobodenia od súdneho poplatku vzhľadom na účel sledovaný ustanovením § 138 O. s. p.. Taktiež sa nezaoberal skorším rozhodnutím z roku 2011 v tejto veci, na ktoré žalobca v odvolaní poukázal a ktorým mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov. Dodal, že majetkové pomery žalobcu sa od toho času nezmenili. Z tohto dôvodu považoval žalobca odôvodnenie rozhodnutia dovolacieho súdu za neúplné a nezrozumiteľné, v dôsledku čoho je nepreskúmateľné. Týmto malo podľa žalobcu dôjsť k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie

odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci rozhodol odvolací súd uznesením, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. Dovolanie je prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak: a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdneho dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 O. s. p.). Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak: a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o priznaní (nepriznaní) účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky. Podľa § 239 ods. 3 O. s. p. ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, súdnych poplatkoch, oslobodení od súdnych poplatkov, prerušení alebo neprerušení konania, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje znaky vyššie uvedených uznesení, preto dovolanie podľa ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. nie je prípustné.

Vzhľadom na obsah dovolania, ako aj na zákonnú povinnosť skúmať, či napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 ods. 1 O. s. p. (§ 242 ods. 1 O. s. p.), zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie netrpí niektorou z nich. V zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Dovolateľ vady v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až písm. e/ a písm. g/ O. s. p. nenamietal a tieto nezistil ani dovolací súd.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, dovolací súd sa osobitne zaoberal otázkou, či postupom súdu bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.). Odňatie možnosti konať pred súdom videl dovolateľ v tom, že odvolací súd nevyhodnotil skutočnosť, ani dôkazy uvádzané dovolateľom v podanom odvolaní a neodôvodnil svoj právny názor. Rozhodnutie odvolacieho súdu dovolateľ považoval za neúplné a nezrozumiteľné, v dôsledku čoho je nepreskúmateľné a porušuje právo na spravodlivý proces.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký

prípád v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že súdy pri prejednávaní a rozhodovaní vecí postupovali v súlade s právnymi predpismi a dovolateľovi neznemožnili uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

Právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, zahŕňa aj právo účastníkov konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Tomuto právu účastníkov korešponduje povinnosť súdu uviesť v rozhodnutí dostatočné dôvody, na ktorých je toto založené. Zákonnú úpravu tejto povinnosti súdu zakotvuje Občiansky súdny poriadok vo svojom ustanovení § 157 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 2.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobcu) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O. s. p. ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia rozsudku.

Ústavný súd Slovenskej republiky sa k povinnosti súdov riadne odôvodniť rozhodnutie vyjadril vo viacerých svojich rozhodnutiach, v ktorých uviedol, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a ochranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). V rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 358/09 Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Rovnako ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany dal súd podrobnú odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, Hiro Balani c/a Španielsko z 9. decembra 1994, Georgiadis c/a Grécko z 29. mája 1997, Higgs c/a Francúzsko z 19. februára 1998).

Ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p. sa v rovnakej miere uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O. s. p.) s tým rozdielom, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa v odvolacom konaní preskúmava (sp. zn. II. ÚS 78/05).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu zodpovedá vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa limity zákonného odôvodnenia. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého uznesenia reagoval na všetky podstatné argumenty žalobcu uvádzané v odvolaní. Súdy v danom prípade v odôvodnení uviedli rozhodujúci skutkový stav pri posúdení majetkových pomerov žalobcu, pričom nedospeli k záveru, že majetkové pomery dovolateľa naplňajú skutkovú podstatu oslobodenia od poplatkovej povinnosti tak ako je to uvedené v § 138 ods. 1 O. s. p.

Dovolací súd konštatuje, že za odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. nemožno považovať samotné rozhodnutie, ktorým nebolo vyhovieť žiadosti žalobcu o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Porušením základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nie je skutočnosť, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že

dovolať sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že postupom súdov nižších stupňov žalobcovi nebolo odňaté právo konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobca namieta aj nesprávne právne posúdenie veci, ktoré je dovolacím dôvodom podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.

Právne posúdenie je činnosť súdu, pri ktorej na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Právnym posúdením veci sa nezakladá procesná vada konania v zmysle § 237 O. s. p. (iba výskyt ktorej v konaní na súdoch nižších stupňov by v danej veci mohol založiť prípustnosť dovolania žalobcu). Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť (iba) procesne prípustné dovolanie, samo nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale prípustnosť dovolania nezakladá. Pokiaľ by sa aj súdy pri rozhodovaní o návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov dopustili omylu v aplikácii práva, mal by ich postup za následok nesprávne rozhodnutie, nie však procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

Keďže v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O. s. p. a iné vady konania v zmysle § 237 O. s. p. neboli dovolacím súdom zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p., ako neprípustné odmietol.

So zreteľom na odmietnutie dovolania pre jeho neprípustnosť, nezaoberal sa dovolací súd otázkou vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.